بې زده کړې پوی

لیکوال:
ډاکټر معمار حشمت الله اتمر
میاشت - مرغومی/ کال ۱۱۰۳

Ketabton.com

ketabton.com - The Digital Library

ketabton.com - The Digital Library

ليکي پوهه:

سرليک: بې زده کړې پوی
ليکوال: ډاکټر مهندس حشمت الله ,, اتمر ،،
اډېټور:
د پښتنۍ ډيزان: ډاکټر مهندس حشمت الله ,, اتمر ،،
خپرندوی:
چاپشمېر: ۱۰۰
چاپ نېټه: مياشت - مرغومی / کال ۱۴۰۳
واټس اپ: ۹۳۷۹۹۳۷۶۹۹۸+
برېښنالیک: atmar_hashmatullah@yahoo.com

د چاپ حقوق له ليکوال او خپرندوی سره خوندي دي، بې اخځ
ښوونې تړې د ګټې اخيستنې اجازه نه شته.

ketabton.com - The Digital Library

لړلیک

سرلیک **چوپړی**

پښتنی..... ۱
بسم الله الرحمن الرحیم ۲
لیکې پوهه:..... ۳
لړلیک ٤
ترانِ (پیل، شروع، برید)..... ٥
د یادښتونو له پاره:..... ۷
نا اندوله (ناول، کیسه یا داستان) ۸
د چاپ شویو کتابونو لیست ٦۷
د کار لاندې کتابونو لیست ۷۰
د امکان او وخت په صورت کې..... ۷۱
د پختنی څټ ۷۲

ketabton.com - The Digital Library

تړاړ (پیل، شروع، برید)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ إِجْلَالًا لِقُدْرَتِهِ، وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ خُضُوعاً لِعِزَّتِهِ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍوَآلِه .

بې پایه ستاینه او بې حده مننه، د هغه سپېڅلي ذات نه چې د وجود مانې او کاینات یې د انساني وجود د تکامل او د انسان له پاره د خپل سپېڅلي ذات او عبادت د حقیقت له پېژندلو پرته جوړ کړل. هغه د ذات پوهه، عالي، لوړ او ښکلي نومونه دي، او کائناتو د پیدایښت یوه حتمي لامل دی. عظمت، د ټولې نړۍ موجودیت، د ناڅاپه څخه راوتل، حق د رسیدو جوهر په یوه والي کې د اعتراف، تباهۍ او بې وسۍ یوه له لوړو وسیلو څخه دی.

ګرانو لوستونکو!

دا ځل مې و غوښتل یو بل حقیقي داستان یا ناول چې کیسه یې په هېواد کې د ننه تېره شوې ده، د خپلو کتابونو مینوالو او لوستونکو سره شریکه کړم. زما د کتابونو مېنه وال یوازې معماران او انجینران نه دي، نه باید اوسي، نوځکه غواړم ورځ په ورځ د خپلو لیکونو کې توپیر راوړم چې د هرې څانګې مېنه وال په کې ډېر شي، دا کار به ما دېته اړ کړې چې لیکنې مې توپیر و لري او هم به مې مینه وال ډېر شي.

ketabton.com - The Digital Library

بې زده کړې پوی

.....

پاکه ربه!

زموږ له پاره خپله لاره بې ستونزې کړه، تر څو موږ له تا پرته بل څوک و نه وینو او نه یې پېژنو. زموږ سره مرسته و کړه تر څو مو په وجود کې د غرور نخښه پاتې نه شي او د اسلام د دین له سپیڅلو بنده ګانو څخه مو و بولې.

- د نظر ټولو خاوندانو او هغه څوک چې دا کتاب لولي په ډېر درنښت هېله کېږي چې، خپلې غوښتنې او وړاندیزونه د دې کتاب د بیا کتنې له پاره، زما سره شریکه کړئ.

Whatsapp: ۰۰۹۳۷۹۹۳۷۶۹۹۸

په درنښت
ډاکټر معمار حشمت الله اتمر

ketabton.com - The Digital Library

بې زده کړې پوی

.....

د یادښتونو له پاره:

۱- .....

۲- .....

۳- .....

۴- .....

۵- .....

۶- .....

۷- .....

۸- .....

۹- .....

۱۰- .....

ketabton.com - The Digital Library

نا اندولە (ناول، کېسه یا داستان)

یوه کس چې نوم یې آغا ګل و، لغمان ولایت د قرغیو ولسوالۍ په یوه کلي کې ژوندګر و.

هغه خپل کور نه درلود نو ځکه یې د یوه خان په کور کې په وړیا توګه خپلې شپې او ورځې تېروې.

هغه ډېر ښه او ربښتین سړی و.

هغه په خان باندې ډېر ګران او هغه ته یې یوه لویه کوټه او کوچنی غولی چې په کې یوه غټه د توت ونه هم وه، ورکړې وه.

کوټې بام ته هم خټینه پلغارې درلوده.

دغه کوشني کور د خان د کور دروازی ته جوښت شتون درلود.

هغه دري زامن او یوه لور درلوده چی مشر اولاد یې هم، هماغه لور وه.

د هغه ښځې او لور تل خان د کور ویالې، چې په انګړ کې بهېده، اوبه راوړې.

هغوی به کله ناکله په ویالې کې لوښي او کالي هم منځل.

دا اجازه یواځې د آغا ګل د کورنۍ له پاره وو.

نورو تل د داسې کارونو له پاره د لویې ویالې نه چې د کلي په لوېدیځه برخه کې بهېده، ګټه اخیسته.

ketabton.com - The Digital Library

هغه به د خان په کور کې د ننه لرګي هم ماتول، کوم چې د نورو ګاونډیانو ته اجازه نه وه.

د کلي ټولو به ده ته ماما ویل.

ده هېڅکله زده کړې نه وې کړې او نه هم ښونځي ته تللی و.

هغه څه دیني زده کړې کړې وې او یواځې په لمانځه پوهېده.

آغا ګل به د خان سره د ترکارۍ په پټي کې مرسته او دژمي په وخت کې به یې پایکوټي هم کوه.

د غنمو په وخت کې به یې لمړی په سیمه کې لو کوه او بیا به د لو کولو د پاره کابل ته، ته چیرته چې هغه د خور کور و.

هغه خپله خور د ځان د پاره بدله کړې وه، یعنی خپله خور یې د کابل په یوې ولسوالۍ کې، یوه کس ته ورکړې او د هغه خور یې ځانته کړې وه.

هغه کاریګر سړی و.

د کار د لاس راوړو نه به یې خپل ژوند تېراوه.

هغه به تل کوښښ کوه چې ډېر کار وکړي او ډېر څه وګټي.

د هغه یوه هیله دا وه چې په خپلو ماشومانو سبق و وایي او په ښونځي کې یې د ننه (شامل) کړي.

یوه ورځ د هغه کورته د تره زامن په ناڅاپي، د هغه د پوښتنې او احوال اخیستو د پاره راغلی وو.

آغا ګل خپله په کور کې نه و.

ketabton.com - The Digital Library

.....

د هغه د تره زامن د پښتنو د رواج سره سم په دېره کې ناست وو.

غرمه نږدې شوه او آغا ګل هم کور خوا ته روان شو.

په دېرې کې يې خپل د تره زامن (تربرونه) ولیدل او د هغوی سره يې روغ بړ و کړ.

غرمه شوه.

هغه کورته د ننه شو او د ښځې نه يې پوښتنه وکړه:

څه دې پاخه کړي دي؟

هغې و ويل:

پيتي!

آغا ګل په غصه شو او ويې ويل:

په کور کې بل څه نه وچې پيتي دې پاخه کړي دي؟

هغې و ويل:

نه!

يوازې وچه شوتله وه.

ته هم په کور کې نه وې چې لږ غوښه دې راوړې وی.

ما به ورته ښورا پخه کړې وه.

هغه څه و نه ويل:

توکر(دسترخوان) يې واخيست او دېرې ته روان شو.

ketabton.com - The Digital Library

.....

بیا یې پر خپل مشر زوی غږ کړ:

د پیتیو کاسه را واخله او زما پسې دپرې ته راشه.

هغه هم کاسه واخیسته او دپرې ته روان شو.

ټوکر یې د جومات په انګړ کې اوار کړ.

بیا یې ډوډۍ پر ټوکر کېښوده.

زوی یې هم د پیتیو کاسه پر ټوکر کېښوده.

بیا آغا ګل و ویل:

خپل لاسونه په ویاله کې پرېمنځئ.

د تره ځامن یې اوچت او ویالې خوا ته روان شوو.

لاسونه یې پرېمنځل، بیا بېرته راغلل.

د ټوکر تر خوا کېناستل.

بیا یې زیاته کړه:

د تره زو!

په کور کې پیاز او مالګه لرې؟

هغه و ویل:

هو!

بیا د تره زوی یې و ویل:

ketabton.com - The Digital Library

.....

الک ولیږه چې را یې وړي.

هغه خپل زوی ته و ویل:

چابک شه!

کورته لاړ، پیاز او مالګه راوړه.

الک کور ته لاړ او لږ ځنډ وروسته یې پیاز او مالګه راوړه.

بیا آغا ګل د جبه چاکو را و وښت، پیاز یې پاک او څو ټوټې کړ.

هغه یې پر ټوکر کښنود او مالګه یې پرې ودوړوله.

بیا یې و ویل:

دا دی!

کولای شئ چې تري خوند واخلئ.

هغوی ډوډۍ وخوړه.

بیا آغا ګل کورته د ننه شو او ښځې ته یې و ویل:

زما تربرونو کړې وړې خبرې کوې.

تا بې تبې پیټي پاخه کړي و.

هغې و ویل:

لمړی:

په کور کې څه نه و.

ketabton.com - The Digital Library

.....

دویم:

زه څه پوهېدم چې ستا تربرونه راغلي دي.

ماشومانو، ما ته و ویل چې:

دېرې ته مېلمانه راغلي دي.

ما هم چې څه درلودل، هغه مې پاخه کړل.

بیا آغا ګل و ویل:

اوس تربرونه مې په دېرې کې ناست دي.

ژر چای دم کړه!

هغې و ویل:

چای تیار دی.

لږ ګړه ماته کړم، بیا یې یوسه.

بیا آغا ګل و ویل:

دا پیالي دې ولې څو رنګه دي؟

هغې و ویل:

همدومره پاتې دي.

پیسې دې چې تر لاسه کړې، یوه درجن واخله، چې یو رنګه وي.

ketabton.com - The Digital Library

هغه په غصه شو.

ویې ویل:

چای وړم، بیا به تا سره و ګورم.

مجمه یې واخیسته او د کوره و وت.

چای یې دېرې ته یووړ.

تربرونویې چای و څښل او یوه ګړی وروسته پاڅېدل.

آغا ګل سره یې خدای پاماني وکړه او خپلو کورونو خوا روان شول.

آغا ګل لوښي او ټوکر راټول بیا کور ته روان شو.

بنځه یې پر تناره ډوډۍ پورې کوې.

آغا ګل لوښی او ټوکر کېښود او په غصه د بنځې خوا روان شو.

بې له پوښتنې یې پرې وار وکړ.

نږدې وه چې په تناره کې و غورزېږي.

هغې ځان کلک او له تناره پاڅېده.

بیا یې له ویښتانو ونیوه او پر لغتو یې پرې ګذارونه پیل کړل.

هغې چیغې پیل کړې.

په دې وخت کې نورې کلیوالې بنځې راټولې او آغا ګل ته یې و ویل:

ketabton.com - The Digital Library

.....

د خدای نه وډار شه!

هغه امیدواره ده.

د هغې په ګډه کې ماشوم دی.

بیا آغا ګل و ویل:

زما تربرونه راغلي وو.

هغې بې تبي پیتي پاخه کړي و.

بیا ښځو و ویل:

بس کړه!

وهل بس کړه!

مونږ به تړې پوښتنه وکړو.

ښځو پوښتنه وکړه:

آغا ګل ریښتیا وایي؟

هغې و ویل:

نه!

په کور کې بل څه نه و.

آغا ګل هم د باندې و.

زه هم نه پوهیدم چې څوک راغلي دي.

ketabton.com - The Digital Library

.....

بیا ښځو و ویل:

د خدای په قار(قهر) ککړ شئ.

دا دې دومره کلکه وهلې ده.

کېدای شي، ماشوم يې له منځه لاړ شي.

هغه و ویل:

هیڅ بلا يې نه وهي.

هسې باني (بهانې) کوي.

ښځو، هغه يې له وهلو خلاصه کړه.

څو دکیکې وروسته پرې درد راغی.

ښځو د امین ګل مور ته غږ کړ کومه چې د سیمې کابله (قابله یا د زېږون مرسته کونکې) وه.

هغه راغله او د آغا ګل د ښځې سره يې مرسته پیل کړه.

مرستو کومه ګټه و نه رسوله.

د هغې ماشوم مړ دنیا ته راغی.

په دې وخت کې آغا ګل د کوره وتلی و.

بیا هغه د آغا ګل پسې لاړه او هغه ته يې و ویل:

تو لانت دې پر تا وي.

دا دی، الک دې مړ پیدا شو.

ketabton.com - The Digital Library

اوس کور ته راشه د ګور او کفن غمه يي وکړه.

په دي وخت کي آغا ګل په ژړا او خورا پښيمانه شو.

څه يي په لاس نه راتلل.

کور ته د ننه شو.

د کلي نارينه راټول شوو.

بيا د کلي ملا هم ورسېد.

ماشوم ته يې لمبا بيا کفن ورکړ او ادیري خوا روان شوو.

نارينه له ادېرو ببرته ستانه شوو.

د کلي ښځو د آغا ګل ښځي ته، خواړه تيار کړل.

او څو ورځې يي پالنه وکړه تر څو په پښو ودرېده.

څه وخت تېر شو.

هغه د سترګو په يوه ناروغۍ اخته شو.

د هغه د سترګو نه به اوښکي راتلې.

هغه د درملني وس نه درلود، او نه هم په نړدي سيمه کي کوم د سترګو روغتون و.

د داسي درملني له پاره اړين و چې کابل ښار ته لاړ شي او د سترګو په روغتون کي چې د دارلامان په واټ کي شتون درلود، لاړ شي.

ketabton.com - The Digital Library

هغه د درملنې، کابل ښار ته د موټر کرایې او کوټې نیونې پیسې نه درلودې.

نو ځکه هغه په ځایې طبابت لاس پورې کړ او په سترګو کې به یې رانجه پورې کول.

دا کار هغه ته کومه ګټه نه رسوه.

خلکو ده ته د آغاګل په عوض، ژاولن ویل، کوم چې د اسلامي او انساني ادب نه لرې خبره او د تحقیر(ذلت) سبب ګرځېده.

هغه به د چا په خبرو پسې نه ګرځېد او خپل کار به یې کوه.

یوه ورځ چې د یوه خان زوی د کابل ښار نه د ژمنیو رخصتیو تېرولو له پاره راغلی و، غوښتل یې چې څه نوې لوبه زده کړي.

الک ته د کلي همزولو د خره سپرېدل ښوول.

کلي الکان هم خره د سپرېدلو په تخنیکونو نه پوهېدل چې د خان زوی ته یې ور زده کړی.

الکانو د خره سپرېدو سره عادت کړی و او کولای شوچې په ډېره ساده توګه پر خره سپور او ګټه تري واخلي.

د خان زوی کوشنی و.

الکانو به غوښتل چې هغه په یوه کوچني خره یا کوټي سپور شي، چې د لوېدو په وخت کې ژوبل نه شي.

د خان زوی څو ورځې تمرینونه وکړل او ونه توانېد چې په خره سپور او یا خرسواري زده کړي.

ketabton.com - The Digital Library

.....

یوه ورځ چې د خان زوی غوښتل د کلي مخ یا لوې دېرې کې په خره سپور شي.

د آغا ګل ورته پام شو.

الک نه شو کولای چې پر خره سپور شي.

هغه ورنږدې شو او ویې ویل:

خرسواری به خود هنر کار داره
مرزایی نیست که پر پر میخوانی

بیا آغا ګل هغه نور هم نږدې شو او زیاته یې کړه.
دا کوټی دی او تر اوسه باري شوی نه دی.
ته نه شې کولای چې پر هغه سپور شې.

الک و ویل:
څنګه وکړم چې پر خره سپور شم؟

آغا ګل و ویل:
په کوز کلي کې یوه کوچنی خر دی، خان صاحب ته و وایه چې هغه درته وغواړي.
بیا زه درته خره د سپرېدو چل ښیم.

الک ومنه.
هغه کورته لاړ او د خان نه یې د کوچني خره غوښتنه وکړه.

ketabton.com - The Digital Library

خان خپل کروندګر ته غږ کړ او ویې ویل:
ژر کوز کلي ته لاړ او ژېړګل نه د کوچني خره غوښتنه وکړه.

کروندګر ومنه.
هغه کوز کلي ته روان شو.

الک و ویل:
زه هم درسره ځم.

کروندګر و ویل:
نه!
هلته غټ غټ سپیان دي.
کیدای شي، تا وداړي.

بیا الک و ویل:
خیر!
زه به په دېرې کې ستا انتظار وکړم.

کروندګر خوشحاله شو او الک ته یې و ویل:
سمه ده!
زه به ډېر ژر ببرته راشم او خر به هم له ځانه سره راولم.

الک په دېرې کې په ټال خوړلو بوخت شو.
دوې ګړۍ تېرې شوې.
د کروندګر کوم درک نه و.

ketabton.com - The Digital Library

په دې وخت کې خان هم دېرې ته راغی.
هغه د الک نه پوښتنه وکړه:
خر يې راوست؟

الک و ويل:
نه!
تر اوسه يې نه دی راوستی.

خان خپلې ګړۍ ته وکتل.
بيا يې الک ته و ويل:
پوره دوې ګړۍ شوې چې کروندګر تری تم شوی دی.
کېدای شي چېرته په غورو کې ډوب شوی او خر يې له يادە وتی وي.

الک و ويل:
کېدای شي.
هغه ستا کروندګر دی.

په دې وخت کې کروند ګر ښکاره شو او د خره غاړه کې يې د شولو د وابښو وندنی اچولی او هغه د دېرې خوا ته روان دی.

کروندګر ورو، ورو دېرې ته نږدې شو.

خان و پوښتل:

ketabton.com - The Digital Library

چېرته ورک وې؟
پوره دوې ګړۍ تېرې شوې.

کروند ګر نور هم نږدې شو.
هغه خان ته سلام واچاوه.
بیا یې و ویل:
خر د ژېړګل زوی، ژرندې ته وړی و.
زه هم ورپسې لاړم.

د ژېړ ګل زوی ماته و ویل:
لږ صبر وکړه!
اوړه لږ پاتې دي.
اوړه به خلاص، بیا به د اوړو ګودۍ په خره بار کړو.
اوړه به کورته یوسم، بیا به خر تا ته در کړم.

په دې وخت کې آغا ګل هم راورسېد.
هغه کروند ګر ته و ویل:
د خره کته چېرې ده؟
الک نه شي کولای پر خره سپور شي.
هغه ښاري الک دی او هیڅکله پر خره نه دی سپور شوی.

خان و ویل:
هو!
آغا ګل ربښتیا وایې.
اله !

ketabton.com - The Digital Library

بېرته لاړ شه او د خره کته راوړه.

کروندګر بېرته کوز کلي ته روان شو.
هغه د زېړ ګل ور (دروازه) و ټکوه.
ژېړ ګل د باندې شو.

کروندګر هغه ته سلام واچاوه.

ژېړګل هم د هغه سلام ته وعلیکم و ویل.
بیا یې زیاته کړه.
خیرت خو به وي، چې سا دې هم بنده، بنده کېږي؟

کروندګر و ویل:
خیریت دی.
خان صیب ولېږلم چې د خره کته راوړم.

هغه په خندا شو او ویې ویل:
د ننه راشه!
کروندګر کور ته د ننه شو.

ژېړ ګل هغه ته و ویل:
د تناره کوټې سره د هغه خره کته پرته ده، ته کولای شې چې هغه واخلې او د ځانه سره یې یوسې.

ketabton.com - The Digital Library

بې زده کړې پوی
.....

کروند ګر د تناره کوټې ته نږدې شو، کته يې د ځمکې نه اوچته او په اوږه يې کښوده.
بيا د کوره د باندې شو.
مخ په ډېرې يې حرکت وکړ.
دېرې کې ورته خان، آغا ګل او الک انتظار کوو.

کروندګر دېرې ته ورسېد، کته يې په ځمکه کښوده.
آغا ګل ته يې غږ کړ:
ته کتې خوا ته و درپېره.
زه خر راولم.

کروندګر خر ونيو او دېرې ته يې راوست.
بيا يې آغا ګل ته و ويل:
ته خر ونيسه او زه به پرې کته وتړم.

آغا ګل و منه.
هغه خر ونيو او کروندګر پرې کته وتړه.

بيا اغا ګل و ويل:
الکه دلته راشه!

الک نږدې شو.
آغا ګل و ويل:
مخکې له دې چې پر خره سپور شې، لمړی د خره کينې خوا ودرپېره.

ketabton.com - The Digital Library

بې زده کړې پوی
.....

د خره کین غوږ پر خپل کین لاس و نیسه او د هغه غوږ پرې لکه ګړی د حرکت په شان تاو کړه.

بیا راسته پښه دې جګه او پر خره سپور شه!
کوم وخت چې پر خره ښه سپور(کیناستې) شوې، د خره غوږ خوشې کړه.
کومې خوا دې چې غوښتل، خر بوزې د هغه په مخالفې خوا په اورمېږ و وهه.
خر بیا ستا د خوښې خوا ته ځي.
که و غواړې چې خر تېزه منډه کړي، ته کولای شي خر په شا په کوچنۍ لښته و وهې او یا هم دواړه پښې دې، کومې چې د خره د خټې په دواړو خوا زوړندې دي، سره نږدې کړې او بیا یې ببرته کړې، خر منډې وهي.
کوم وخت دې چې غوښتل خر ودروې، بیا ورته اوش و وایه.
خر درېږي.
ته کولای شي خر د غوږ نه ونیسې او غوږ یې پرې تاو او ټینګ ونیسې، بیا تري ښکته شي.
کوم وخت چې تري ښکته شوې، بیا د خره غوږ خوشې کړه.

بیا یې د الک نه پوښتنه وکړه:
پوی شوې؟

الک و ویل:
هو!
پوی شوم.

ketabton.com - The Digital Library

آغا ګل و ویل:
سمه ده!
اوس پر خره سپور شه.

الک و منه او څرنګه چې هغه ته آغا ګل سبق ویلی و، پر خره سپور شو.
هغه څو دورې په دېرې کې وکړې.

بیا آغا ګل و ویل:
د نن له پاره هم دومره بس ده.
اوس مابنام نږدې دی.
بنه به وي چې خر ودروې.

الک خر ودراوه او له خره ښکته (کوز) شو.

بیا آغا ګل و ویل:
آفرین!
دا دی، اوس دې خر سواري هم زده کړه.
بیا به کابل کې خپل همزولو ته وایې چې، په کلي کې مې خر سواري هم یاده کړه.

الک په خندا شو او ویې ویل:
هو!
آسانه کار نه و.

ketabton.com - The Digital Library

.....

خان پر کروندګر غږ کړ:
خر بېرته یوسه!
ژېړګل ته و وایه چې، سبا مازیګر یې دېرې ته راولي، تر څو الک پرې تمرین وکړي.

کروندګر ومنه.
هغه د خره سره کوز کلي خوا روان شو.

څه ځنډ وروسته کوز کلي ته ورسېد.
د زیړګل د کور ور یې و ټکوه.
د ژېړ ګل زوی د باندې شو او کروندګر ته یې سلام واچاوه.

کروند ګر هم د هغه سلام ته وعلیکم و ویل.
بیا کروند ګر د ژېړ ګل زوی ته و ویل:
مننه کوم.
دا دی خر دې و نیسه.
همدا راز خان صیب ویل چې:
سبا مازیګر هم خر بر کلي ته راوله، چې الک پرې سپور او تمرین وکړي.

هغه ومنه!
بیا یې و ویل:
سمه ده!
زه به یې په خپله راولم او څه نور چلونه به هم ورته زده کړم.

ketabton.com - The Digital Library

کروند ګر مننه وکړه، زېړګل د زوی نه يې خدای پاماني واخيسته او بر کلي ته روان شو.
څو دکيکې نه وې تېرې شوې چې هغه بر کلي ته ورسېد.
لمړی دېرې خوا روان شو، چېرته چې خان او آغا ګل هلته وو.
کروند ګر نږدې شو او سلام يې واچاوه.

خان د هغه سلام ته وعليکم و ويل.
بيا يې و پوښتل:
تا ژېړګل ته و ويل چې سبا هم خر راولېږي؟

کروند ګر و ويل:
هو!
د ژېړ ګل زوی و ويل چې زه به سبا او څو ورځې نورې هم خر د مازيګر خوا دېرې ته راولم تر څو الک پرې سپور او خر سواري په ښه توګه زده کړي.
بيا يې زياته کړه:
زه به ورته نور چلونه هم و ښيم تر څو پوخ استاد شي.

خان د کروندګر نه مننه وکړه.
په دې وخت کې د کلي ملا امام مابښام د لمانځه آذان وکړ، خان او نور کسان هم راټول او جومات ته د لمانځه ادا کولو له پاره د ننه شول.

لمونځ خلاص شو.
هر څوک کلي ته د ننه او خپلو کورونو خوا روان شوو.

ketabton.com - The Digital Library

د ژېړګل زوی به هر مازیګر خپل خر بر کلي ته راوسته او د الک سره به يې د خره په سپرېدو کې مرسته کوه او هغه ته به يې نوي چلونه هم ښودل.

پوره يوه مياشت تېره شوه.
د سړو سيمو د ښونځيو، پيل وخت ورسېد.

الک هم مجبور و، چې کابل ته لاړ شي.
دوې ورځې وروسته هغه کابل ته لاړ.

ښونځي پيل شوو.
الک به نورو ټولګيوالوته د خره د سپرېدو کيسې کوې.
د هغه کيسې د نورو له پاره ډېر په زړه پورې او د خندا وړ وې.

څو کاله تېر شو.
الک لږ څه غټ (ستر) شو.
بيا يې د ژمنيو رخصتيو وخت راورسېد.
پريکړه يې وکړ چې بيا خپلې پلرنۍ سيمې ته لاړ شي.

الک خپلې مور ته و ويل:
هسې د ژمې رخصتۍ را ورسېدې.
غواړم سبا وختی د دوې مياشتو له پاره خپل کلي ته لاړ شم.
مور يې ورته و ويل:
ستونزه نه شته!

ketabton.com - The Digital Library

نامنوني به نه کوې.
تر څو خلک د ستونزو سره مخامخ نه کړې.
الک ومنه.
بیا مور یې زیاته کړه:
دوې میاشتې چې تېرې شوې، خپله کابل ته راشه.
الک و ویل:
سمه ده موري.
مابنام شو.
الک د شپې وختي بیده شو او سهار وختي د لمونځ ادا کولو له پاره پاڅېد.
لمړی یې اودس وکړ بیا وروسته یې د انګړ ور(دروازه) خلاصه او جومات ته لاړ، کوم چې د هغه د کور خوا ته ډېر نږدې و.

الک لمونځ په جمع ادا بیا ببرته کور ته ستون شو.
د سهار چای یې و څښه.
بیا یې د مور، مشرې خور او مشر ورو نو نه خدای پاماني واخیسته او د کور نه د باندې شو.
په دې وخت کې د هغه پلار په دولتي دندې کندوز بنار کې بوخت و.

الک لمړی د کلي پوخ سړک ته ورسېد په ملي بس کې سپور او د بنار د پل و باغ عمومي سیمې کې تري کوز شو.

بیا په پښو د پل محمود خان خوا ته روان شو، چېرې چې د هغه د ولایت د موټرو اډه وه.

ketabton.com - The Digital Library

هغه په لاره کې چابک ګامونه اخیستل تر څو وختي خپل کلي ته ورسیږي.

څو دکیکې وروسته اډې ته ورسېد.
هغه په بس کې وخوت او د کړکۍ خوا ته کښناست.
په هغه وخت کې د بس کرایه شل افغانۍ وه.

موټر ډک شو او ډرېور غږ کړ:
څوک خو به نه وي پاتې؟

خلکو و ویل:
نه!
ټول پوره دي.

بیا کلینډر و ویل:
یوه دعا د خیر!

خلکو د سفر دعا وکړه او موټر هم د سرای نه و وت.
پاخه سړک ته و وت او مخ په زاړو مکرویانونو یې حرکت وکړ تر څو بیا د پول نه واوړي او د پلچرخي سړک ته موټر سم کړي.

موټر(بس) نوی و، او خورا ښه مزل یې کوه.

دري ګړۍ وروسته د قرغیو ولسوالۍ د سرخکانو پول نه واوښت.

ketabton.com - The Digital Library

په دې وخت کې الک پر ډریور غږ کړ:
موټر وانه!
د ګوله خپلو سیمې کې موټر ودروه.
زه ښکته کیږم (کوزیږم).
موټروان و ویل:
سمه ده الکه!

موټر سیمې ته ورسېد.
کلینډر غږ کړ:
هم دلته کوزیږې؟
الک و ویل:
هو!
الک د موټر نه ښکته شو.
د هغوی کلي ته د اوس په شان پوخ سړک نه و.
ټول کلیوال به د ګوله خپلو سیمې کې د موټر نه ښکته کېدل او په پښو به خپلو کورونو ته تلل.

الک هم په پښو خپل کلي خوا روان شو.
نیمه ګړۍ وروسته کلي ته ورسېد.
وخت غرمه وه.
هغه هم ډېر وږی شوی و.
د کشر خان کور ته ورسېد.
هر چا به ورته ویل:
ستړی مه شې.
په خیر راغلې.

ketabton.com - The Digital Library

یواځې راغلې یې او که نور څوک هم در سره شته؟

هغه به ویل:
مننه کوم.
یواځې راغلی یم.

الک د کشر خان انګړ ته د ننه شو.

د کشر خان ښځې سترګې په هغه ولګېدې.
هغه ور نږدې شوه.

الک ورته سلام واچوه.
هغې سلام ته یې وعلیکم و ویل.
او د هغه سر یې مچو کړ.

بیا یې و ویل:
ته پر ټغر کینه!
زه به اوس ډوډۍ و باسم او ټول به یې و خورو.
بیا یې الک ته و ویل:
کولای شې دوې نارنج هم له ونې وشکوې.
الک د نارنج غټې ونې خوا روان شو، کومه چې د بیالې په غاړه شتون درلود.

هغه دوې دانې نارنج وشکول او بېرته ټغر خوا، راغی.

ketabton.com - The Digital Library

.....

د کشر خان ښځې ټوکر اوار کړ.
هغې کرت او وګړه پخه کړې وه کوم چې د الک ډېره خوښېده.
د وګړې(اوګړې) سره تازه شوتله او ګلپي هم و.

هغې الک ته و ویل:
مخ او لاس دې په ویاله کې پریمنځه!
ژر ببرته راشه چې کتغ سوړ نه شي.

الک خپل مخ او لاسونه په ویالې کې پرېمنځل او ټوکر(دستر خوان) ته نږدې شو.

هغې نارنجان پرې او پر ټوکر یې په غاب کې کېښودل.
د تناره ګرمه (توده) ګرده ډوډۍ یې هم را وخیسته او الک خوا ته یې نږدې کړه.

په دې وخت کې کشر خان هم ورسېد.

لمړی ویالې خوا ته روان شو.
لاسونه یې په ویاله کې پرېمنځل او د ټوکر (دستر خوان) خوا ته کېناست.

هغوی په خورا خوند د کرت او وګړې په خوړلو پیل کړ.
هغوی به سابه او ګلپي هم خواړه او نارج به یې پرې زبېښه.

هغوی ټول ماړه او د شکر دعایې وکړه.

ketabton.com - The Digital Library

د کشر خان ښځې ټوکر ټول کړ.
بیا یې شین چای د ګړې (ګوړې) سره راوړ.
چای هم ډېر خوندور و.

لږ ځنډ وروسته کشر خان و ویل:
راځه چې د باندې دېرې خوا ته لاړ شو.

الک پاڅېد.

خان مخکې او الک ورپسې روان شو.
هغوی د کلا و وتل.
دېرې کې پر کټ کېناستل.

کوم چا چې الک نه و لیدلی، هغه ته به یې ستړي مشې (ښه راغلاست) ویل او هغه د کورنۍ پوښتنه به یې کوه.

الک به هم مننه کوه.
وخت تېر شو، مازیګر بیا مابنام شو.
د مابنام د لمانځه نه وروسته هغه د کشر خان سره یو ځای کورته د ننه شو.

کوټې ته د ننه او د الکین خوا ته کېناست.
په کلي کې برېښنا، نه وه.

ketabton.com - The Digital Library

چاه الکین او چا به د تیلو موړک څراغ بل کړی و.
ټولو به د شپې ډوډۍ د مابنام لمونځ نه وروسته خوړه، تر څو د رڼا اړتیا ورته لږه وي.

خلک به وختي ویده کېدل او سهار به هم وختي له خوبه پاڅېدل.
ګړۍ (ساعت) هم د اوس په شان ارزانه او پرېمانه نه ول.

ټولو خپل ځانونه د چرګانو د آذانونو سره سم عادت کړي وو.

الک هم د شپې د ډوډۍ خوړو نه وروسته، وختي بیده شو.
هغه د نورو په شان له خوبه وختي پاڅېد.
اودس یې د انګړ په ویاله کې وکړ.
بیا لمانځه ادا کولو د پاره کلي نه و وت.
هغه د کلي جومات ته لاړ او الته یې په جمع لمونځ ادا کړ.
بیا بېرته کور ته راغی.
په انګړ کې یې د بتو(بتکو) نندارە کوه، کومې چې د انګړ په ویالې کې یې لامبو وهي.
بتې بچیان هم درلودل چې خورا ښکلي او په زړه پورې ول.
هغوی د خپلې مور پسې لامبو وهي.
کله به یې مهیانو بچو نیولو له پاره اوبو لاندې غوټې هم وهي.
الک په نندارە بوخت و.
شاو خوا چرګان، چورګوړي، قانسونه، پیل مرغان او کوترې ګرځېدې.

په دې وخت کې کشرخان کورته د ننه شو او ویې ویل:

ketabton.com - The Digital Library

مرغان څنګه دي؟
الک و ویل:
خورا ښکلي او په زړه پورې دي.

بیا الک وپوښتل:
هګۍ اچوي؟

کشر خان و ویل:
هو!

الک و ویل:
دا قانسونه او پیل مرغان ښیم.

کشر خان و ویل:
هو!
نوي په هګیو راغلي دي.

بیا کشر خان د خپلې ښځې نه پوښتنه وکړه:
د پیل مرغانو اوقانسونو هګۍ شته؟

هغې و ویل:
هو!
کشر خان و ویل:
نن سهار د چای په وخت کې الک ته د پیل مرغ دوې هګۍ و ایشوه،
او سبا به ورته د قانسو هګۍ و ایشوې.

ketabton.com - The Digital Library

.....

بیا به وروسته په یوې ورځ د بتې او په بله ورځ هغه ته د چرګانو هګۍ و ایشوې.

هغې و ویل:
سمه ده!
زه به کوښښ وکړم تر څو الک، خوشحاله وې.

بیا یې الک ته و ویل:
ته کوټې ته لاړ شه او زه به درته هګۍ وایښوم.

الک ومنه او کوټې ته د ننه شو.

د کشر خان ښځه کوټې ته راغله او ټوکر(دسترخوان) یې اوار کړ.
د ټوکرۍ نه یې د تناره توده ډوډۍ واخیسته او پر ټوکر یې کېښوده.
هغې خپلو ماشومانو ته هم غږ کړ او ویې ویل:
هله ژر شئ!
ویالي ته لاړ، خپل مخ او لاسونه التە پرېمنځئ، بیا ژر ببرته راشئ
زه به ستاسو په پیالو کې تودې شیدې تویې (واچوم) کړم.

کوچنیان ویالي خوا ته روان شوو.

د کشر خان ښځې، شیدې په پیالو کې و وېشلې.
لږ کوچ یې هم په غاب کې د الک مخې ته کېښودل.
بیا یې پرې شکره وشینده.
هغه ته یې و ویل:

ketabton.com - The Digital Library

ته په خوږو پیل کړه، زه به درته هګۍ هم راوړم.

هغه د ځایه پاڅېده او د نغري خواته روانه شوه.
هګۍ یې د کټوې نه په کاچوغې واخیستې او بل لوښي کې یې کېښودې.
بیا د سړولو د پاره ویالې ته روانه شوه.
د ویالې پر ژۍ کېناسته او لوښی یې اوبو ته کوز کړ.
هګۍ یې سړېکړې، ببرته پاڅېده او د کوټې خوا ته روانه شوه.
هګۍ یې د الک مخې ته کېښودې.

الک و ویل:
او!
دا څومره غټې هګۍ دي.
ما هیڅکله داسې هګۍ په سترګو نه وې لیدلې.

کشر خان و ویل:
د غټو مرغانو هګۍ هم غټې وي.

الک یوه هګۍ له پوسته کړه او غاب کې یې کېښوده.
بیا یې و ویل:
چاړه شته؟
ماشومانو و ویل:
هو!
شته!

ketabton.com - The Digital Library

الک و ویل:
و ویل:
ماته یې راوړه.
یوه ماشوم پاڅېد او چاړه یې راوړه.

الک چاړه واخیسته او هګۍ یې پرې، توټه توټه کړه، مالګه یې واخیسته او پر هګۍ یې وشینده.
بیا یې پر خوراک پیل کړ.

دا سهار چای د کابل ښار نه ډېر توپیر درلود، خورا خوندور او قوي و.
چای نه وروسته د کوټې نه د باندې شو، څو دکیکې یې په انګړ کې تېرې، بیا د انګړ نه د باندې او وروسته د کلا نه هم و وتې.
دېرې ته لاړ.
الته د خپلو همزولو سره په کیسو او لوبو بوخت شو.
په دې وخت کې هغه بودا کروندګر راغی او الک ته یې ښه راغلاست و وایه.

الک هم د هغه نه مننه وکړه.
بیا یې په یاد شو چې درې کاله مخکې یې هغه ته کوچنی خر د سپرېدو له پاره کوز کلي نه راوستی و.
الک کروندګر ته و ویل:
کیدای شئ هغه کوچنی خر ماته له کوز کلي راولې تر څو پرې سپور او تمرین وکړم.

ketabton.com - The Digital Library

کروندګر خپه شو او ویې ویل:
هغه کوشنی خر پروسږکال مردار شو.

الک و پوښتل:
هغه مو چېرته خخ (بنخ) کړی دی.
غواړم د هغه قبر ته لاړ شم.

کروندګر د خپګان په حال کې په خندا شو.
هغه الک ته و ویل:
دلته خر څوک نه خخوي (بنخوي).

بیا الک و پوښتل:
د هغه مړی مو څه کړ؟

کروندګر و ویل:
د هغه په پښه کې مو پړی واچوه او د سیمې نه لږ لرې مو په بنجر پټي کې وا چاوه.
د شپې له خوا ورته د کلیو سپي را ټول شول او د هغه د غوښو په خوراک یې پیل کړ.
د ورځې خوا سهار وختي ورته غټ مرغان راکوز شول.
دې مرغانو ته زمونږ په سیمه کې لوخ سري مرغان (کل مرغ) وایي.
دا مرغان ډېر غټ او اوچته الوزي.

الک و پوښتل:

ketabton.com - The Digital Library

دا مرغان چېرته ژوند کوي.

کروندګر و ویل:
دا مرغان په لوړو غرونو کې ژوند کوي.

الک و ویل:
هغوی څرنګه پوی شول چې خر مردار شوی او چېرته دی؟

کروندګر و ویل:
هغوی شپه په غرونو کې تېروي، د ورځې خوا اوچته الوزی او په اوا (هوا) کې دوري وهي.
هغوی ډېرې تېزې سترګې لري او کولای شي چې د ځمکې پر مخ ښکار و ویني.
کوم یو یې چې ښکار پیدا کړي، د ښکار په مخ ټیټېږي (راښکته کېږي) نور یې هم د هغه پسې ځمکې او د ښکار خوا ته راښکته کېږي.
هغوي د غټو مشوکو په درلودلو سره کولای شي د مړه شوي ایوان(حیوان) غوښې و شکوي او ویې خوري.

الک و پوښتل:
لوڅ سري مرغان به د پیل مرغ (فیل مرغ) په اندازه وي؟

کروندګر و ویل:
لږ څه به تري غټ وي.

ketabton.com - The Digital Library

.....

الک و ویل:
دومره چې غټ دي، څنګه الوزي؟

کروندګر و ویل:
هغوي لمړی په ځمکه کې منډې وهي، ورو، ورو وزرونه غوړوي او پښې له ځمکې لوړوي.
وروسته له ځمکې لوړیږي.
بیا کروندګر و ویل:
د الوتکې الوتنه دې په اوایي (هوایي) ډګر کې لیدلې ده؟

الک و ویل:
نه!
مګر کیسه مې اورېدلې ده.
اوس پوی شوم.
ټول د الله (ج) قدرت دی.

بیا الک و پوښتل:
ادوکي یې څه شول؟

کروند ګر و ویل:
هغه سورګل د ډم (نایې، نایي یا سلمان) زوی دې په یاد دی؟

الک و ویل:
هو!
په یاد مې دی.

ketabton.com - The Digital Library

په هغه څه شوي دي؟
کروندګر و ویل:
هیڅ!
کومه خبره نه شته!
هغه اډوکې ټول او په بازار کې یې و پلورل.
په پیسو یې تیل او مالګه واخیسته.
خبرو او اترو دوام درلود چې په دې وخت کې آغا ګل هم ورسېد.

اغا ګل ویل:
خبری مو خلاصې شوې؟

کروند ګر و ویل:
هو!
زمونږ خبرې خلاصې شوې.
بیا یې زیاته کړه، تا څه ویل غوښتل؟

آغا ګل و ویل:
نه!
ما څه خاص ویل نه غوښتل.
غوښتل مې چې د خان زوی ماته لیک (خط) ولیکي.
بیا یې و ویل:
راځه!
پر کټ کینه!

الک پر کټ کیناست او آغا ګل ته یې و ویل:

ketabton.com - The Digital Library

زما سره خو اوس کاغذ اوکلم (قلم) نه شته.
آغا ګل و ویل:
کومه ستونزه نه شته.
زه کورته ځم او ډېر ژر به کاغذ او کلم (قلم) راوړم.

الک و ویل:
ته يې په خپله وليکه!
پر مايې ولې ليکې؟

آغا ګل و ویل:
زه خو بې زده کړې يم.
زه نه ښونځي ته تللی يم او نه مې په جومات کې زده کړې، کړي دي.
که زما ليک او لوست زده وی، ته به مې نه په عذابه وې.

الک و ویل:
سمه ده!
زه خو په پښتو ژبه نه شم ليکلی.
زه ښونځی په دري (پارسي) ژبې وايم.

آغا ګل و ویل:
کومه ستونزه نه شته.
په پارسي يې وليکه.

الک و ویل:

ketabton.com - The Digital Library

سمه ده!
کاغذ او قلم راوړه.
آغا ګل کلي ته د ننه شو.
څه ځنډ وروسته ببرته را و وت.
یو زوړکلم (قلم) او کاغذ یې راوړ.
بیا یې الک ته ورکړ چې خط ولیکي.

آغا ګل به ویل او الک به هم لیکنه کوه.

لیک خلاص شو.

الک آغا ګل ته و ویل:
همدومره و.
هغه و ویل:
هو!
همدومره و.

الک لیک آغا ګل ته ورکړ او ویې ویل:
دا دی د ستا لیک.

آغا ګل و ویل:
لیک ببرته واخله!

الک حیران شو او ویې پوښتل:
څه خبره ده؟

ketabton.com - The Digital Library

آغا ګل و ویل:
کومه خبره نه شته!
مخکې له دې نه چې لیک واخلم او ویې لیږم، ته ما ته دا لیک ولوله چې کومې تېروتنې او ستونزې په کې نه وي.

الک لیک واخیست.
ډېر حیران شو.
لږ سوچ یې وکړ او په زړه کې یې و ویل:
دا چې بې زده کړې دی، څنګه کولای شي زما تېروتنې سمې کړي.
هغه خو په دري (پارسي) هم نه پوهیږي.
بیا یې سوچ بند او د لیک په ویلو یې پیل کړ.

الک به لیک لوسته او آغا ګل به د هغه نیمګړتیاوې په ګوته کوې او هغه ته به یې ویل:

دا لغت ناسم دی ته باید داسې ولیکې، ځکه چې هغه سړی مشر او د احترام وړ دی.

الک تېروتنې سمې کړې بیا یې آغا ګل ته لیک ورکړ او ویې ویل:
دا دی.
هر څه سم او د ستا په زړه شو.

آغا ګل و ویل:
اوس دا بل کاغذ واخله او د پخواني کاغذ نه یې، دغه نوي کاغذ ته ولیږدوه.

ketabton.com - The Digital Library

ځکه چې بد ښاري؛
کېدای شي چې هغه کس ما او ستا پورې و خاندي.

الک ومنه.
هغه ټول لیک بیا (له سره) ولیکه.
بیا یې آغا ګل ته ورکړ.

آغا ګل و ویل:
دا دی، اوس ښه شو.
د الک نه یې مننه وکړه او د هغه سر یې مچ کړ.

آغا ګل لیک واخیست، په سبا یې واستاوه او ډېر خوشحاله شو.

څو ورځې تېرې شوې.
د لیک ځواب راغی.
آغا ګل د خان زوی پسې خپل مشر زوی ولېږه.
هغه خپل زوی ته و ویل:
خان زوی ته و وایه چې یو ځل دلته راشي.

هغه لاړ او الک ته یې و ویل:
زما پلار غواړي چې ته زمونږ کور ته راشئ.

الک ومنه.
هغوی دواړه د آغا ګل کور خواته روان شوو.
د انګړ مخ ته آغا ګل هم ولاړ و.

ketabton.com - The Digital Library

هغه الک ته ښه راغلاست و ویل.

الک هم مننه وکړه.

بیا آغا ګل زیاته کړه.
دلته پر نیمځي کښه!

الک پر نیمځي کښاست.
بیا آغا ګل هغه ته لیک ورکړ او ویې ویل.
دا لیک ماته ولوله چې څه یې په کې لیکلي دي.

الک لیک واخیست او په لوستلو یې پیل کړ.
په لیک کې د آغا ګل له پاره ښه زېړی و.
هغه ډېر خوشحاله شو.
بیا یې خپلې ښځې ته و ویل:

اله (هله) تود چای، توت او چارماغ (چهارمغز) راوړه.
هغې ژر چای دم، توت او چارماغ یې هم راوړل.
تولو چای په خوند و څښل.

بیا الک و ویل:
کولای شم دېرې ته لاړ شم؟

آغا ګل و ویل:
هو!

ketabton.com - The Digital Library

مګر لږ صبر وکړه!
هغه ودرېد.

آغا ګل د هغه په جب (جیب) کې توت او چارماغ واچول.

الک مننه وکړه او د کلا نه و وت.
لمړی دېرې ته لاړ او د نورو همزولو او کوشنیانو سره په لوبو بوخت شو.

سبا وختي آغا ګل د هغه کس د لیدو له پاره لاړ، کوم چې نوې دنده یې د سرخکانو سیمې د لارې حق (حق العبور) کې اخیستې وه.
دا حق العبور د سوداګرۍ وزارت پورې اړوند (ټرلی) و.
د آغا ګل ملګری التە د حق العبور د مدیر په توګه نوی ګمارل شوی و.

آغا ګل په پښو سرخکانو ته لاړ.
التە یې له یوه کس نه د مدیریت دفتر پوښتنه وکړه.
کس و ویل:
دغه کوټه وینئ!
آغا ګل و ویل:
هو!
هغه کوټه په خپله د مدیریت دفتر دی.
آغا ګل دېر خوشحاله او دروازې ته نږدې شو.

التە یوه کس پرځوکې د باندې ناست و.

ketabton.com - The Digital Library

آغا ګل کس ته نږدې او ویې ویل:
مدیر صیب شته؟
کس و ویل:
هو!
آغا ګل و ویل:
کولای شم د هغه سره وګورم؟
کس و ویل:
ته څوک یې او د څه له پاره ور سره وینې؟
آغا ګل و ویل:
ورته و وایه چې آغا ګل راغلی دی، غواړي چې د تاسره و ګوري.
کس و ویل:
ته څو دکیکې دلته انتظار وکړه.
هغه ومنه او ودرېد.
کس د ننه شو او پیغام یې مدیر ته ورساوه.
مدیر و ویل:
ورته و وایه چې راشي.

کس د باندې شو، او ویې ویل:
ځه!
د ننه شه!

آغا ګل هم د ننه شو.
مدیر له خپل ځایه پاڅېد او د آغا ګل سره یې روغبړ وکړ.
بیا یې هغه ته و ویل:
دلته پر څوکۍ کېنه.

ketabton.com - The Digital Library

آغا ګل پر څوکې کېناست.

مدیر پر چایچې غږ کړاو ویې ویل.
آغاګل ته شین چای راوړه.
څو دکیکې وروسته چایچې، چای راوړ.
د آغا ګل پیاله یې ډکه کړه او بیا وروسته یې مدیر او نورو مامورینو ته چای و ویشه.
یوه چکۍ توره ګړه (ګوړه) یې له کڅوړې راواخیسته او پر میز یې کېښوده.
بیا یې د ګړې ماتولو تیږه واخیسته او ګړه یې څو ټوټې کړه.
ګړه یې په غاب کې واچوه او د آغا ګل مخې ته یې کېښوده.

آغا ګل د چای په څښلو پیل کړ.

مدیرهم د خپل په کارنو بوخت شو.
لږ وروسته یې پر آغا ګل غږ کړ او ویې ویل:
په څه کار او بار بوخت یې؟
هغه و ویل:
صیبه!
اوزګار یم.
او هیڅ کار نه لرم.

بیا مدیر و ویل:
غواړې چې زما سره کار وکړئ؟

ketabton.com - The Digital Library

هغه و ویل:
هو!
څه کار وکړم.

مدیر و ویل:
دلته د پېښور نه د مېوې او نورو کاروبار(تجارتي مالونو) موټر راځي او ځي، ته به يې ګوري چې په موټر کې څه بار، له کومې خوا راغلی او چېرته ځي.
همدا راز ته به د هغه د دریور سره یوځای راځې.
کوم وخت يې چې د ټکس پیسې تحویلې کړې، بیرته به ور سره ځې او د حق العبور پولیس ته به وایې چې دغه دریور پارچه کړې او ورته اجازه ورکړه چې لاړ شي.

هغه و ویل:
سمه ده!

بیا مدیر و ویل:
دلته مونږ ټول د شپې او ورځې کار کو، ته هم خپله بستره او جامې راوړه.
ته کولای شئ چې خپل کټ هم راوړې.

آغا ګل ډېر خوشحاله شو.
بیا يې مدیر ته و ویل:
دا کار خو به د تل له پاره وي؟

ketabton.com - The Digital Library

مدیر وخندل او ویې ویل:
نه!
په دې نړۍ کې هیڅ کار تل د پاره نه وي.
هر کار پای لري.
تر څو چې زه دلته یم، ته به هم زما سره وې.

آغا ګل خوشحاله شو.
هغه و ویل:
اوس کولای شم چې کور ته لاړ شم او خپله بستره او څه کالي راوړم؟
مدیر و ویل :
سمه ده!
لاړ شه!
سبا وختي راشه.

آغا ګل د مدیر نه خدای پاماني واخیسته او د دفتر نه و وت.
په لاره کې به یې له ځانه سره ویل:
شکر خدایه!
په رښتیا چې ډیر مهربانه یې.
زما هیڅ باور نه راته چې ما بې زده کړي ته کومه دنده په دولت کې پیدا شي.
خو الله مهربانه شو.
مدیر ته دې خدای خیر ورکړي.
زه به هم هغه او دولت ته په خورا مینه او صداقت کار وکړم.
بیا یې په سوچونو پیل کړ.

ketabton.com - The Digital Library

.....

لمړۍ تنخوا مې چې واخیسته کوټې ته به پرې ګیلم واخلم، ځکه چې د کوټې نیمځی خورا زوړ شوی او څو ځایه پیوند شوی هم دی.
مونږ د میلمنو په راتګ ډېر شرمېږو.
هر څوک ځانته سیال او شریک لري.
لور مې هم مخ په پیغلتوب ده.
که چېرې راییاران راشي، کېدای شي زمونږ پر نیمځي و خاندي.
بیا به راییارۍ ته را نه شي.
هغوی به نورو ته و وایي.
زمونږ لور به کور کې زړه شي.
په سوچونو، سوچونو کور ته ورسېد.
لمړۍ دېرې ته او بیا د جومات مخې ته لاړ.
څوک نه و.
هرڅوک په خپل کارونو بوخت ول.
بیا ویالې ته نږدې شو.
لاسونه یې بډ وهل.
مخ اولاس یې پرېمنځه.
بیا ودرېد.
پایځې یې بډ وهې او په ویاله کې ګډ شو.
څو ګامه یې واخیستل.
بیا د ویالې ژۍ ته نږدې شو.
خپلې څپلۍ یې رانږدې کړې.
بیا یې په پښو کړې او کور خوا ته روان شو.
کلا ته ننوت.
په خوشحالۍ سره خپل کوچني انګړ ته د ننه شو.
ماشومان یې ور نږدې شول.

ketabton.com - The Digital Library

هغه ته ښه راغلاست و وایه.
هغه هم مننه وکړه.
په دې وخت کې د هغه ښځه د تناره په سر ناسته او ډوډۍ یې پخوې.
هغه تناره ته نږدې او ښځې ته یې و ویل:
الله مهربانه ذات دی.
ښځې یې و ویل:
بې له شکه!
بیا یې و پوښتل:
څنګه نن خوشحاله ښکاریې؟

آغا ګل و ویل:
ما دنده تر لاسه کړه.

هغې و ویل:
چېرته او څنګه؟

آغا ګل و ویل:
په سرخکانو کې د مدیر صیب سره.

هغه هم خوشحاله شوه او ویې ویل:
کله به دنده پیلوې؟

هغه و ویل:
سر له سبا نه.

ketabton.com - The Digital Library

.....

ښځې يې و ويل:
څومره ښه!
چا ته مه وايه چې د سترګو(نظر) دې نه کړي.
هغه و ويل سمه ده.
بيا يې زياته کړه.
کالې دې هم خيرن دي.
د ډوډۍ پخولو نه وروسته به درته په تناره کې هغه غټ مسين دېګی کېږدم، بيا به ستا کالي وربانديې پرېمنځم.

آغا ګل خوشحاله شو او ويې ويل:
دا خو ښه کار دی، خو زه يوه بستره هم د ځانه سره وړم.
ښځې يې و ويل:
په بستره څه کوې؟

هغه و ويل:
د شپې په کې ويده کېږم.

بيا هغې زياته کړه.
ستا د با لښت او توشکې پوښ هم خيرن دي، هغه به هم پريمنځم.

آغا ګل و ويل:
سمه ده!
دا به ډېر ښه کار شي.
الته څه نور کسان هم شته.
کېدای شي د هغوي بسترې پاکې وي، او زما پر بسترې وخاندي.

ketabton.com - The Digital Library

.....

ښځې يې و ويل:
هو!
هرو مرو به خاندي.
بيا يې زياته کړه؛
د تنخوا اندازه يې در ته و ويل؟
هغه و ويل:
نه!
تر اوسه څرګنده نه ده.
الله مهربانه ذات دی.
د هيڅ نه به ښه وي.

آغا ګل و ويل:
په دې وخت کې هغو کسانو ته چې زده کړې يې کړي دي، چېرې کار پيدا کېږي، بيا زما له پاره چې بې زده کړو يم.
د خلکو په وينا:
الف ته ډانګ او بې ته، تورزين وايم.

بيا ښځې يې و خندل.
نن ټوکي شوې يې.
کاش کې پخوا هم داسې ټو کي وای.

آغا ګل و ويل:
د سړي چې خيټه تشه وې، سړي ته خندا هم نه راځي.
خلک وايې:
څه د مړې خټې پاڑسی وايې؟

ketabton.com - The Digital Library

خيټه چې مړه وي، بيا فکر او عقل هم سم کار کوي.

مابنام شو.
شپه يې په خوشحالۍ سره تېره کړه.

آغا ګل سهار وختي له خوبه پاڅېد د اوداسه له پاره د باندې و وت.
په ويالي کې يې اودس وکړ بيا جومات ته دننه شو.
لمونځ يې په جمع ادا بيا ببرته، کور ته د ننه شو.
چای يې وڅښه.
بيا يې بستره واخيسته او شا ته يې واچوه.
له ټولو ماشومانو او ښځې نه يې خدای پاماني واخيسته او د انګړه و وت.
لږ ځنډ وروسته له کې هم و وت.
هغه مخ په سرخکانو روان شو.
يوه ګړۍ وروسته سرخکانو ته ورسېد.
خپله بستره يې د خوب خونې کې د ننه کړه او په يوه کنج کې يې کېښوده.
بيا د کوټې نه د باندې او د مدير دفتر ته د ننه شو.
هغه مدير او نورو مامورينو ته سلام ورکړ.

هغوی هم د آغا ګل سلام ته وعليکم و ويل.
بيا مدير آغا ګل ته د چای څښلو بلنه ورکړه.
آغا ګل مننه وکړه او ويې ويل:

ما په کور کې چای څښلی دی.

ketabton.com - The Digital Library

او س زه د کار له پار چمتو یم.
و وایه!
څه کار و کړم؟

مدیر و ویل:
ستا دنده ډېره آسانه ده.

آغا ګل و ویل:
کومه ستونزه نه شته.

بیا مدیر زیاته کړه.
ته به د سړک غاړې ته څوکۍ کېږدې او د بابری لاریو نندارە به کوې، کوم چې له پاکستان هېواده بار راوړي.
ته به یې ګوري چې څه یې بارکړي دي.
بیا د هغه د چلونکي او یا هغه څوک چې د بار اسناد راوړی یو ځای راشئ، چې درواغ و نه وایي.
هغه و ویل سمه ده.

مدیر و ویل:
اوس څوکې له دفتره واخله او په خپل کار پیل کړه.

آغا ګل څوکۍ واخیسته، د سړک پر غاړې یې کېښوده او د موټرو نندارە یې پیل کړه.
هغه به هر باروړونکي لارۍ ته پاس خوت او زیر سره به یې کاته چې څه او څومره یې بار کړي دي؟

ketabton.com - The Digital Library

.....

بیا به د لارې اسنادو سره د مدیر میز ته حاضربده او د بار څرنګوالی به یې مدیر او یا اړونده مامور ته بیاناوه.
هغه په ایمانداریې سره خپله دنده تر سره کوه.

میاشت پوره شوه.
تنخواه ګانې ورسېدې.

آغا ګل هم د لمړي ځل له پاره د دولت نه تنخواه تر لاسه کړه.
د هغه تنخوا ۳۵۲ افغانۍ وه.

هغه خپله تنخوا د نقدي معتمد نه واخیسته او په جدول کې یې د لمړي ځل له پاره په رنګ شوې ګوته کېښوده.

معتمد ورته و ویل:
آغا ګل خانه!
پیسې دې وشمېره چې قناعت دې حاصل شي.

آغا ګل په خندا شو او ویې ویل:
پوره دي.
تا چې شمېرې، ما هم حسابوې.

معتمد په خندا شو او ویې ویل:
خورا زیرک او هوښیار یې.
بیا یې زیاته کړه.
د کوم ځای یې؟

ketabton.com - The Digital Library

.....

هغه و ویل:
سړی د کوم ځای وي؟
د لغمان یم.

معتمد سر وخوزاوه او څه یې و نه ویل.

څو ورځې نورې تېرې شوې.

آغا ګل مدیر ته و ویل:
کولای شم د یوې شپې له پاره کور ته لاړ شم.
غواړم چې یوه کوچنی ټغر او څه سودا د کور له پاره واخلم.

مدیر و ویل:
سبا پنجشنبې ده او د موټرو تګ راتګ هم کمیږي.
ته کولای شئ، کورته لاړ او د جمعې په مازیګر بېرته راشئ.

آغا ګل و منه او ډېر خوشحاله شو.

د پنجشنبې (پنجشنبې) ورځ راورسېده او آغا ګل هم د وعدې سره سم کور ته لاړ.
هغه یوه ګړی وروسته کور ته ورسېد.
دېرې کې د کلي ځینې کسانو هغه ته ښه راغلاست و وایه.
هغه بیا کلي ته د ننه شو.
د ماشومانو یې سترګې پرې ولګېدې.
په منډو د هغه خواته راغلل.

ketabton.com - The Digital Library

آغا ګل به هم د هغوی سرونه او مخونه مچول.
بیا یې ښځه انګړ ته راغله او هغه ته یې ښه راغلاست و وایه.

آغا ګل هغې نه مننه وکړه.
هغه انګړ کې پر کټ کښاست او خپلې ښځې ته یې و ویل:
مدیر دې خیر یوسي.
دا دی تنخواه مې هم واخیسته.

ښځې یې و ویل:
څوشلي دي؟
هغه و ویل:
اوولس نیم شلې او دوې افغانۍ دي.

هغه ډېره خوشحاله شوه او مدیر ته یې دعا وکړه.

آغا ګل شپه په کور تېره او سهار وختي د سودا اخیستو له پاره ولایت بازار ته روان شو.
هغه لمړی ټغر او بیا د کور سودا واخیسته.
تر یوه ځای پورې یې په موټر بیا په پښو کور ته روان شو.
هغه لږه غوښه هم اخیستې وه.
هغه تر مازیګره کور کې و.
بیا مازیګر ببرته د دندې خوا روان شو.
هغه پوره پنځه کاله پر دندې بوخت و.
پنځه کاله وروسته مدیر ببرته کابل ښار ته تبدیله شو.

ketabton.com - The Digital Library

بې زده کړې پوی
.....

هغه د راتګ په وخت کې له ټولو مامورینو او کارکونکو نه خدای پاماني واخیسته.
هغه زیاته کړه.
تاسو خپلو دندو ته دوام ورکړئ.
ډېر ژر به نوی مدیر راشي.
څرنګه مو چې زما سره مرسته کوله، د نوي مدیر سره یې هم مرسته وکړئ.
مونږ ټول هېواد له پاره، دولت سره کار کوو.
بیا آغا ګل د هغه د کالیو کڅوړه واخیسته او د موټر تر تم ځایه پورې یې ویوړه.
په تم ځای کې هغه ته دولتي موټر ولاړ و.

مدیر بیا له ټولو نه خدای پا ماني واخیسته او موټر ته و خوت.
هغه د موټر او کارکونکو د باندې نه لاسونه خوزول، تر څو چې موټر لرې اود سترګو نه پنا شو.

دوې ورځې تېرې شوې.
نوی مدیر راغی.
پر دنده یې پیل کړ.
هغه رسمي مامورین تبدیله او اجیرو کارکونکو ته یې ځواب ورکړ، په عوض کې یې خپل کسان و ګمارل.

آغا ګل هم خپله دنده له لاسه ورکړه او بېرته خپل پخواني کسب او کار ته مخه وکړه.
څو موده تېره شوه.

ketabton.com - The Digital Library

کورته يې رايباران راغلل.
خپله لور يې کوژده بيا يې واده کړه.
خپل زوی ته يې هم واده وکړ.

په هېواد کې حالات کړکېچن شو.
نارامې ډېره شوه.
هرې خوا به د مجاهدينو او دولتي عسکرو تر منځ جګړه کېده.
په دې وخت کې حکومت چارې د نور محمد ترکی تر مشرۍ لاندې وې، کوم چې د پخواني شوروي اتحاد له خوا يې ملاتړ کېده.

د کلي خلک هم خپلو کورونو پرېښودو ته اړ شوو.
ډېری يې پاکستان هېواد ته مهاجر شوو.

آغا ګل هم د کلي و وت او د خپلې لور کور خوا ته چې ښاري سيمه وه، کډه شو.

ډېرش کاله تېر شو.
زه د هغه د استوګنې لمړنې کلی ته لاړم.
د هغه کلي سپين ږيري هم وفات شوي وو.
ځوانانو هغه نه پېژاندېده.
بيا يوه کس ما ته د يوې بوډۍ ښځې ادرس را کړ.
زه الته لاړم.
هغه مې پيدا او د آغا ګل په اړه مې تري تپوس وکړ.
هغې و ويل:
دا د ډېر پخوا زمانې سړی و.

ketabton.com - The Digital Library

دومره پوهيږم چې هغه اوس وفات شوی دی.
ښځه، اولادونه يې تر اوسه ژوندي او د قرغيو ولسوالۍ په چارباغ سيمې کې ژوند کوي.

بيا مې و پوښتل:
د چار باغ په کومه سيمې کې ژوند کوې چې د نږدې يې و ګورم.

هغې و ويل:
نه پوهيږم.

بيا مې زياته کړه.
کوم بل کس پو هيږي؟

هغې و ويل:
نه!
اوس هر څوک خپلو خولو کې ډوب دی.

داسې خبرو پسې څوک نه ګرځي لکه ته.

د هغې نه مې منله وکړه.
بيا مې ترې خدای پاماني واخيسته او روان شوم.

څو ورځې هغه د کورنۍ پسې په چار باغ کې و ګرځېدم.
چا ما ته هغه د کورنۍ درک او ادرس را نه کړ.

پای

ketabton.com - The Digital Library

.....

د چاپ شویو کتابونو لېست

١. معماری افغانستان
٢. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری
(بخش شفاخانه ها)
٣. راهنمود طلايې
(برای اساتید اانستیتوت های تخنیکي و ساختمانی افغانستان)
٤. رسم تخنیک (گامی به سوی دنیای انجینری) جلد اول
٥. رسم تخنیک (گامی به سوی دنیای انجینری) جلد دوم
٦. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش اداری)
٧. معماری اصیل شهر کابل (مرادخانی)
٨. معماری شهر کابل (بی بی مهرو)
٩. افغانستان در قرن تکنالوژی
١٠. زونبندی اقلیم و زلزله افغانستان
١١. صدقه جاریه/ دنیای انجینری
١٢. آموخته های ناب از طراحی تا نظارت
جلد اول (١٩٩٠ الی ٢٠٢١)
١٣. داستان حقیقی با مقیاس معماری
١٤. فرار از کشور- با تصاویر مستند
١٥. نقش دانشمندان مسلمان در فن معماری و مهندسی
١٦. پخسه در افغانستان
١٧. بنیا نگذاری اولین مساجد توسط افغانها در آسترلیا
١٨. آموخته های ناب از طراحی تا نظارت
جلد دوم (١٩٩٠ الی ٢٠٢١)

ketabton.com - The Digital Library

.....

۱۹. منار جام – الهامی برای قطب منار
۲۰. آموخته های ناب از طراحی تا نظارت
جلد سوم (۱۹۹۰ الی ۲۰۲۱)
۲۱. جام یا کلیان (کلان)
۲۲. معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل) جلد اول
۲۳. معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل) جلد دوم
۲٤. معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل) جلد سوم
۲۵. چېر ته چې قانون نه شته (ګډوډي د افغانستان په معماری کې)
۲٦. مډرنه جوما تونه ,, پخوا او نن ،،
۲۷. هله جور کو (نی پخسه – مقاوم زلزله)
۲۸. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش مساجد)
۲۹. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش مکاتب)
۳۰. هنر و صنعت چوب در مرادخانی
۳۱. هنر و پیشه حکاکی - زرگری در مرادخانی
۳۲. هیچ (چهل داستان واقعی)
۳۳. معماری اصیل شهر کابل
(تشریح مورخ ۱۷ ماه میزان سال ۱۴۰۱ پوهنتون پولی تخنیک کابل)
۳٤. ۴۰- چهل
۳۵. مجنون او ګلچېن (پښتو ناول)
۳٦. در جستجو (ناول به زبان دری)
۳۷. تفاوت ها تفاوت می آورد (کتاب تصویری)
۳۸. مجموعه از دروس دینی مولوی صاحب خیرالله مخدوم
(جلد اول)

ketabton.com - The Digital Library

۳۹. برف ها آب میشود
٤٠. رسم و تخنیک (گامی به سوی دنیای انجینری) جلد سوم
٤١. آرزو و امید (ناول به زبان دری)
٤٢. بودا ښکاري (پښتو ناول)
٤٣. د اسلامي معماریٔ پیل
٤٤. نامنوني ژوي (پښتو ناول)
٤٥. حیوانات شوخ (ناول به زبان دری)
٤٦. مجموعه از دروس دینی مولوی صاحب خیرالله مخدوم (جلد دوم)
٤٧. د شپېلیٔ مینه (مه ینه) په کچه ګړیٔ کې (پښتو ناول)
٤٨. حشمت خان د کلا معماري
٤٩. د افغان الک او آذري جلیٔ مینه (پښتو ناول)
٥٠. د وچو ښونه او پارکونو معماري
٥١. د یوې ښونکې مینان په یوه ټولګي کې (پښتو ناول)
٥٢. د ژرنده ګړي ماما مینه (پښتو ناول)
٥٣. په اسلامي نظام کې ودانیز پرمختګ
٥٤. شپنه ادي (پښتو ناول)
٥٥. بې زده کړې پوی (پښتو ناول)

ketabton.com - The Digital Library

.....

د کار لاندې کتابونو لېست

١. مجموعه از دروس دینی مولوی صاحب خیرالله مخدوم (جلد سوم)
٢. سرغندوی (ناب، مشهور) پوډري
٣. لیونی لېوه
٤. کوشنۍ سوداګره
٥. سپین کارغه
٦. سور تنور
٧. خړه بیزو
٨. بندي مرغه
٩. توده بړستن
١٠. د ژوند پای

ketabton.com - The Digital Library

د امکان او وخت په صورت کې

١. پخسه در افغانستان (به زبان انگلیسی)
٢. تاریخ معماری افغانستان
٣. حویلی های آسمان خراش
٤. ارتباط گذ شته، حال و آینده در معماری
٥. استعداد، سرعت و اقتصاد در معماری افغانستان
٦. شیطان چراغ
٧. خاطره ها

ketabton.com - The Digital Library

Uneducated sage

Written by:
Architect PHD
Hashmatullah Atmar
December-2024/January -2025

Thank you for reading

Find more e-books and articles on Ketabton - your multilingual digital library.

www.ketabton.com

Ketabton - Pashto, Farsi, Arabic & English